

Tarkuseterad:
Kuidas telefoni teel
suhelda?

Lk 18-19

Eesti elu:
Töövõimereform
toob kaasa aktiivsus-
nõude

Lk 6-8

Eesti elu:
Töövõimereform
teeb huvigrupid
murelikuks

Lk 9

Meie inimesed:
Jaan Kuzin

Lk 2-3

Sündmus:
Vahtrakate
meenutusi loomaaiast

Lk 14-15

Tulemas:
Festival "Puude taga on
inimene" läheb Tallinna
Merepäevadele

Lk 16

Meenutusi
talendijahi
loovus-
konkursilt

SISUKORD

1	▶▶	JUHTKIRI: Janek Muru
2-3	▶▶	MEIE INIMESED: Jaan Kuzin
4-5	▶▶	SÜNDMUS: Tegevusjuhendajad õppisid terve- davat aiandust
6-7	▶▶	EESTI ELU: Töövõimereform toob kaasa aktiivsushõude
9	▶▶	EESTI ELU: Töövõimereform teeb huvigrupid murelikuks
10	▶▶	SÜNDMUS: Vahtrakad korraldasid konverentsi
12-13	▶▶	SÜNDMUS: Meenutusi talendijahi loovuskonkursilt
14-15	▶▶	SÜNDMUS: Vahtrakate meenutusi loomaaiast
16	▶▶	TULEMAS: Festival "Puude taga on inimene" läheb Tallinna Merepäevadele
17	▶▶	SÜNDMUS: Laste vaimse tervise e-infokogumik
18-19	▶▶	TARKUSETERAD: Kuidas telefoniteel suhelda?
20	▶▶	KÖÖGINURK: Kook punaste sõstardega

TOIMETUS

JANEK MURU
peatoimetaja
janek@vaimupuu.ee

KERTTU RAKKE
keeletoiimetaja
kertturakke@yahoo.com

MARGUS ENNO
tegevtoimetaja

MERIKE RAMOT
Haldus/arendus

TAIRE EHAVER
Kööginurga toimetaja
taire@vaimupuu.ee

KATRIN JÕGISAAR
keeletoiimetaja
Katrin@Bioneer.ee

KALEV LILLEORG
Fotograaf

Toimetuse üldinfo:
tel +(372) 5563 4449
toimetus@vaimupuu.ee
www.vaimupuu.ee

MTÜ Vaimupuu
Pihlaka 12-32,
11211 Tallinn
EE272200221053671605
Swedbank, MTÜ Vaimupuu

Makett ja kujundus:
Janek Muru

Trükk: AS Ferdida

Paber: G-Print (kaaned: G-Print 250g/m² ja
sisu G-Print 150g/m²)

Kaastööd: Janek Jõgisaa, Hely
Kuus, Kersti Ojasu, MTÜ Puude
taga on inimene, Kadri Lehen-
urm, Lea Larinja Imbi Ernits-
Kaljuste

AS Ferdida

PAPYRUS

DSV

HASARTMANGUMAKSU
NÕUKOGU

Aeg läheb linnutiivul ja märkamatuks on möödunud tegude- ja üritusterohke juuni. Seekordsesse numbris on koondunud palju erinevaid lugusid. Enne suvepuhkusele minekut korraldas Vaimupuu väikese ürituse, et tänada oma kliente ning toetajaid. Üheskoos külastati Tallinna Loomaaeda. Laste Loomaaias sai loomadega luua ka vahetu kontakti neid katsudes. Vaimupuu toimetuse tänab toetajaid ja loomaia personali, sest osalejatele võimaldati tasuta sissepääs. Muusikalisel poole võttis enda kanda Erich Krieger ning jookidega toetas Coca-Cola.

30. mail 2014 sai Vääna-Viti Kodust teoks suur üle-eestiline finaalkontsert Talendijaht 2014. Tee selle superürituseni oli pikk ja toimekas. Vääna-Viti Kodu on olnud laul ja tants pidevalt au sees. Seal on laulukoor, rahvatantsu- ja lauluring, kodus elab mitmeid vahvaid kunstnikke ning teistel aladel andekaid kliente. Mulle jäi silma Talendijaht 2014 võitja Ivo Tiits Sõmera Kodust, kes esitas kandlel endatehtud sõnade ja viisiga lood "Jaanipidu" ja "Kodused majad". Ivo Tiits teeb ise muusikat. Ta on loonud juba üle kümne loo. Pääsesin talendijahti uudistama tänu AS Hoolekandeteenused esindajale Kadri Lehenurmele.

7. juulil kohtus laiendatud koosseisuga töövõimereformi juhtrühm, et saada ülevaadet reformi käigust. Kohtumisel osalenud tõdesid, et ühiskonna hoiakud peavad muutuma puuetega inimeste suhtes avatumaks.

Kohtumisel tutvustati reformi seisu ja edasisi tegevusi, tehti ülevaade sotsiaalteenustest ning töövõime hindamise metoodika seisust. Samuti arutati reformi kommunikatsiooni küsimusi. Tervise- ja tööminister Urmas Kruuse rõhutas, et hoiakute ja suhtumise muutus ühiskonnas on reformi õnnestumiseks väga oluline. „Riik pakub reformi käigus tervisekahjustusega inimesele ja tema tulevasele tööandjale erinevaid toe-

Janek Muru

tusi ja tegevusi, mis aitavad inimesel leida ja hoida tööd,” ütles Kruuse. „Reform saab olla edukas vaid siis, kui tööandjad ja töökollektiivid on valmis võtma oma kaastöötajaks inimese, kes vajab igapäevaste tegevuste juures rohkem abi,” tõdes minister.

Sotsiaalkaitseministri Helmen Küti sõnul peavad sotsiaalteenused toetama inimese soovi töötada. „Peame võtma sihiks, et igas kohalikus omavalitsuses üle Eesti saaksid erivajadustega inimesed vajalikke teenuseid, olgu selleks siis näiteks tugisik või sotsiaaltransport,” kinnitas Kütt. „Tänane tase on üsna ebahühtlane. Seetõttu olemegi uuest ELi rahastusperioodist näinud ette vahendeid, mis toetavad kohalikke omavalitsusi teenuste arendamisel ja elluviimisel,” lisas minister.

Töövõimereformi juhtrühma kuuluvad tervise- ja tööminister, sotsiaalkaitseminister, sotsiaalministeeriumi kantsler ja asekanclerid. Samuti on juhtrühmas töötukassa, sotsiaalkindlustusameti, haigekassa, rahandusministeeriumi ja riigikantselei esindajad. Juhtrühmas on ka Eesti puuetega inimeste koja, tööandjate keskliidu ja ametiühingute keskliidu esindajad. Laiendatud kohtumisel osalesid ka puuetega inimeste organisatsioonide esindajad.

Soovime teile ilusat suve ja kohtumiseni septembris!

KALLIS LUGEJA!

Kui Sul on ettepanekuid, millest või kellest meie ajakirjas edaspidi juttu peaks olema, anna meile teada! Väga oodatud on nii ajakirjanduslikud kui kunstilised kaastööd. 2014. aastal ilmub ajakiri Vaimupuu 7 korda. Ajakirja toetab Hasartmängumaksu Nõukogu.

Toimetuse telefon: 55634449 e-posti aadress: toimetus@vaimupuu.ee

www.vaimupuu.ee

Toeta Vaimupuu ajakirja annetades: EE272200221053671605 Swedbank

MTÜ Vaimupuu on riikliku tulumaksusoodustusega sihtasutuste nimekirjas.

JAAN KUZIN

Uuemõisa Kodust tunneb rõõmu omaette toast ja töölkäimisest

TEKST: Lea Larin, Uuemõisa Kodu tegevusjuhendaja
FOTOD: Erakogu

Heasüdamlikul ja rõõmsameelsel Jaan Kuzinil (45) täitus Uuemõisa Kodusse kolides mitu unistust – ta sai omaette toa ja leidis töökoha ning on tänu sellele muutunud iseseisvamaks ja enesekindlamaks.

Uuemõisa Kodu elanik Jaan on tõeline Jaan – ta on sündinud 24. juunil ja seetõttu saab pidada igal aastal korraga nii oma sünnipäeva, nimepäeva kui ka jaanipäeva.

Uuemõisa Kodus elab Jaan eelmise aasta oktoobrist. Enne seda elas mees 27 aastat Mõisamaa Hooldekodus, kuhu ta läks elama 18-aastaselt Imastu Defektiivsete Laste Kodust.

Mõisamaa Hooldekodus jagas Jaan ruumi oma kahe sõbraga, kuid Uuemõisa Kodus elab ta omaette, vaid talle kuuluvast toas. Jaan hindab privaatsust ja üksinda oma toas elamist kõrgelt. Ta avaldas ise soovi elada just uues peremajas, mille elanikel on võimalus nautida üheinimesetoas kodutunnet ja privaatsust. Et jätkuks raha uues kodus elamiseks, jättis Jaan aastaks ajaks kokkuhoiu mõttes koguni suitsetamise maha.

Mõisamaa aegseid sõpru ei ole mees unustanud. Paljud sõbrad kolisid koos temaga Uuemõisale ning Jaanil on endiste toakaaslastega sõprussuhted säilinud – sõbrad elavad siinsamas kõrvalmajas.

Jaan ei ole unustanud neidki inimesi, kes Mõisamaale jäid. Et kontakt nende kallite inimestega, kellega teed hargnesid, ei katkeks, suheldakse telefoni teel ja käiakse vastastikku külas.

Jaan Kuzin mängib pilli.

TÖÖL OLLAKSE JAANIGA RAHUL

Haridustee on mehel küll puudulik, sest koolis pole ta käinud päevagi. Nõukogude ajal leiti, et vaimupuudega lapsed pole õppimisvõimelised ja seetõttu pole neil ka kooli vaja. Jah, lugeda, kirjutada ja arvutada Jaan ei oska, samuti ei tunne ta kella, kuid imelikul kombel ei hiline ta kunagi. Mees jätab lihtsalt kellal vajaliku seierite asetuse meelde, et jõuda sööma või bussile või oluliste toimingutele. Tegelikult tunneb Jaan üksikuid tähti ka, sest ta on Mõisamaa Hooldekodus tegevusjuhendajatega koos tähti õppinud.

Maikuust alates töötab Jaan Oru vallas asuvas liha-kombinaadis AS Linpet abitöölisena. Tema tööpäevad on nagu enamusel meist ikka: esmaspäevast reedeni, kaheksa tundi päevas. Igal hommikul sõidab mees iseseisvalt bussiga tööle ning tuleb õhtul tagasi.

Tööl on Jaani kohustusteks lihakastide ja üldruumide pesemine, mõnikord tuleb tal liha lõikuda ja kaaluda. Töökaaslaste sõnul saab Jaan oma tööga hästi hakkama, temaga ollakse rahul ning ta ise on samuti õnnelik, et tal on päris töökoht. Jaan tunneb end kollektiivi täieõigusliku liikmena, kellega arvestatakse ning kellesse suhtutakse sõbralikult ja mõistvalt. Ta võtab heal meel osa kõigist firma korraldatud üritustest.

JAANI AKTIIVSUS ON IMETLUSVÄÄRNE

Vabadel päevadel käib Jaan Uuemõisa Kodus huvirینگides, aitab kasvuhoones kasta ja hoovis haljastustöid teha. Lisaks on Jaanil mitmeid hobisid – talle meeldivad sportlikud tegevused nagu kepikõnd, korvpall ja ujumine. Jaan võtab osa kõigist kodusisestest toimingutest ja ühisüritustest. Ta ei soovi ilma jääda ühestki väljasõidust.

Jaani aktiivsus on imetlusväärne. See on eeskuju vääriv nii teiste Uuemõisa Kodu elanike kui ka tegevusjuhendajate arvates. Pühapäeviti külastab Jaan Haapsalu Baptisti kogudust, kus ta on suutnud võita koguduse poolehoidu. Kokkuvõtteks võib öelda, et Jaan on igati kohanenud ning oma eluga Uuemõisa Kodus rahul.

Uuemõisas elatud aasta jooksul on Jaan muutunud iseisvamaks ja enesekindlamaks, paranenud on tema oskus ette planeerida oma rahalisi väljaminekuid ja aega. Sellest hoolimata on tegevusjuhendajad mehele olulised. Ta käib iga päev pärast tööd tegevusjuhendajatega vestlemas. Tema jaoks on tähtis anda ja saada informatsiooni kodus ja tööl toimuva kohta. Mõnikord vajab Jaan inimest, kes aitaks informatsiooni filtreerida ja nõustada asjade puhul, mida talle väljaspool kodu teha on soovitatud. Mees arvab, et ilma tugiisikuta ta hakkama ei saaks, sest tugiisik on asjaajamisel ja töötamisel väga palju toeks.

TUNNEB RÕÖMU SÕPRADEST JA VÄLJASKÄIMISEST

Jaanil on palju sõpru – ta on heasüdamlik ja rõõmsameelne mees, kellele meeldib suhelda. Jaaniga on lihtne leida vestlustemasid ja seetõttu käib ta tihedalt läbi paljude Uuemõisa Kodu elanikega. Koos kuulatakse muusikat, juuakse kohvi ja mängitakse palli.

Jaan rõõmustabkui saab tuttavaks uute inimestega. Mees tunneb rõõmu väljas käimisest ja erinevatel üritustel osalemisest. Neid saab ta endale senisest rohkem lubada tänu suurenenud sissetulekule.

Hetkel ei ole Jaanil unistusi, ta loodab, et saab elada edaspidigi samamoodi. ■

Uuemõisa Kodu Haapsalu lähedal.

Jaan mängib kabet.

TEGEVUSJUHEN- DAJAD ÕPPISID TERVENDAVAT AIANDUST

TEKST: Kadri Lehenurm, AS Hoolekandeteenused infojuht
FOTOD: Erakogu

Luua Metsanduskoolis lõppes juuni esimesel nädalal kursus „Tervendava aia rajamine – roheline rehabilitatsioon“. Kursus, millest võtsid osa AS Hoolekandeteenused uute peremaja-tüüpi kodude tegevusjuhendajad, lõppes praktilise rajamistöoga, mille käigus istutati kõrgpeenrad Kodijärve Kodu peremajade juurde. Peenrad kujundati erinevatele meeltele kasutades maitsetaimi, lõhnataimi ja silmailu pakkuvaid taimi.

Kõike seda õpiti 80-tunnistel kursustel. Koolitustel õpiti taimekasvatust ja maaviljelust (suvelilled, püsililled, tarbetaimed, viljapuud ja marjapõõsad) aga ka tervendava aia kujundamise põhimõtteid, meelteaia loomist jms.

Kursus toimus Luua Metsanduskoolis esimest korda. Sellel osales 19 inimest, neist 10 AS Hoolekandeteenused kodudest. Teise poole kursuslastest moodustasid inimesed, kes juba tegelevad aiandusvaldkonnas ning soovivad oma igapäevatoos rakendada tervendavate aedade loomise põhimõtteid.

Kursuse lõpetanud tegevusjuhendajad saavad nüüd eestvedajateks, et asuda rajama kodudesse tarbeaedu ning teha muid lihtsamaid aednikutöid. Samuti on oluline rõhk nende erivajadusega inimeste kaasamisel, kes hea meelega veedaksid aega aiatöid tehes.

Tegevusjuhendajad said kursusel osaleda tänu Hartsartmängumaksu nõukogule, kes koolitusel osalemist finantseeris. AS Hoolekandeteenused projekti eesmärgiks on anda hoogu taimekasvatusele kodudes, et sellest saaks aastatepikkune rõõmutoov tegevus.

Rohelise rehabilitatsiooni all mõistetakse aiandusterapiat, ka rohe- või ökoteraapiat. Teraapilise aiatöö eesmärgiks on inimese heaolu edendamine taimede ja aiatöö abil. Vältimatu ei ole ise aiatöid teha, võib ka nautida teiste loodut. Aiatööde tegemine teraapia vormina on plaanipärane ning juhendatud. Kehtib põhimõte, et kui hooldad taime, siis taim hooldab sind.

Aiandusterapiat teraapia vormina hakati õpetama USAs pärast seda, kui see andis väga häid tulemusi II maailmasõjast naasnud sõdurite tervenemisel. Esimene aiandusterapia õpik ilmus USAs 1960. aastal.

Kursustel osalejad.

Aiandus nõuab teadmisi.

Kõik kursustel osalejad said käed mullaseks teha.

Aia planeerimine algab paberil.

Fruktodisain.

KOKKUVÕTE

AS Hoolekandeteenused tegevusjuhendajad osalesid aianduskursustel. Nad õppisid kasvatama maitsetaimi, lõhnataimi ja silmailu pakkuvaid taimi.

Meeleavaldajad tõid välja reformi kitsaskohad.

TÖÖVÕIMEREFORM toob kaasa aktiivsuse- nõude

Tänavust vihmast suve muudab kuumaks Töövõimereformi temaatika. Millisel kujul ja kellele seda reformi vaja on, jääb paljudele mõistmatuks. Kohati tundub see olevat selgusetu ka reformi loojatele. Paljud nüansid pole veel läbi räägitud, ehkki eelnõud on ette valmistatud juba kahe aasta jooksul.

TEKST: Janek Jõgisäär, www.Bioneer.ee toimetaja
FOTOD: Janek Jõgisäär, www.Bioneer.ee toimetaja

Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidu kutsel kogunesid 17. juunil Toompea lossi ette paarsada puuetega inimest. Pärast meeleavaldust kutsuti osalejad Riigikogu hoone konverentsisaali, kus inimeste küsimustele vastasid Riigikogu sotsiaalkomisjoni liikmed, kes kõige aktiivsemalt reformiga tegelevad.

EESTIS ON PRAEGU UMBES 100 000 TÖÖVÕIME- TUSPENSIONÄRI

See tähendab, et igal kümnendal inimesel on töölkäimine kas raskendatud või suisa võimatu. Muudes

maades on töövõimetuid umbes 6%. Kümne aastaga on töövõimetute arv Eestis kasvanud kaks korda. Aastas kaotab töövõime umbes 5 000 inimest. Ligi pooled töövõimetuspensionini saavatest inimestest omavad praegu töökohta, kuid arvestuslikult 40 000 inimest oleks võimalised sobivatel tingimustel korraldada tööd tegema.

Majanduslanguse tingimustes peetakse normaalseks, et puuetega inimeste arv kasvab, kuna tööga hõivatus langeb ja inimesed otsivad alternatiivseid võimalusi raha teenimiseks.

INIMESTE TERVIS ON MUUTLIK

Haigushüvitiste kärpimine on viinud olukorrani, kus praegu ainult 6% töötajatest võtab haigestumisel haiguslehe, 94% käib haigena tööl. Eesti ja Läti on ainukesed riigid, kus ei ole tagatud kindlustamata inimeste ravi. See tekitab piltlikult öeldes haiguskolde.

Riigikogu Sotsiaalkomisjoni esimees Margus Tsahkna ütles oma ettekandes: "2010. aasta majanduslanguse ajal tõusis töövõimetuspensionini saajate arv. Paraku süsteem võimaldab mõningatel juhtudel kuritarvitamist. Näiteks aastatel 2010-2011 tõusis Lõuna-Eestis märgatavalt töövõimetute inimeste arv, kuigi sinna uusi puuetega inimesi juurde ei kolinud. Inimesed kasutasid ära võimalust saada töövõimetuspensionit, kuna tööd ei olnud."

Tsahkna leidis, et kõige rohkem vajavad tähelepanu omasteholdajad, kes on jäänud töölt eemale. Nad on terved inimesed, kes ei saa teha tööd, kuna hooldavad kedagi töövõimetut omas kodus. Hooldajaid oleks tuua tööturule kõige lihtsam, kui neile pakkuda asendajaid, kes võimaldaks käia osajaliselt tööl.

TÖÖVÕIMEREFORM PEAKS TOOMA PAREMA SISSE- TULEKU

Keskmine töövõimetuspension on 160 euro kanti, mis ei võimalda pensioni saajal normaalset toimetulekut. Riigil ei ole raha, et pensione suurendada. Kuid riigil oleks rohkem raha, kui puuetega inimesed käiksid tööl.

Töövõimereformi eesmärgiks on leida vähenenud töövõimega inimestele sobilikku tööd ja aidata neil olla aktiivne ühiskonna liige. Töövõimereform koosneb kolmest seadusest. Lisaks töövõimetoetuse seadusele kuulub paketti sotsiaalhoolekandeseadus ja tööturuteenuste korralduse seadus.

MIDA MUUDAB TÖÖVÕIMEREFORM?

Sotsiaalhoolekande seadus pakub tööealisele tervise-

kahjustusega inimesele tööhõives püsimiseks rehabilitatsiooniteenuseid ja abivahendeid, mis aitavad leida tööd ja töökohta hoida.

Uuteks töövõime vähenemise nimetusteks seniste protsentide asemel saavad „osaline töövõime“ ja „puuduv töövõime“. Puuduva töövõime korral ei pea inimese tööturul osalema, kuid ta võib seda soovi korral teha. Inimesele makstakse sel juhul senise töövõimetuspensionini asemel töövõimetoetust 320 eurot ja talle pakutakse kõiki tööl olemiseks vajalikke lisateenuseid.

Osaline töövõime tähendab töövõimetoetust 180 eurot kuus ja kohustuslikku osalemist tööturul. Sellisel inimesel on õigus kasutada tööd leida võimaldavaid teenuseid. Osalise töövõimega isik peab täitma aktiivsuse, st. töötama, tööd otsima või õppima.

Töötukassa toetab osalise töövõimega töötajaid ja töötajaid. Sotsiaalkindlustusamet pakub vastavaid abivahendeid, sotsiaalset rehabilitatsiooni ja kaitstud töökohti. Töötukassa otsustab inimese töövõime määra - täielik, osaline või puuduv töövõime, ja määrab töövõimetoetuse ja ning selle kehtivuse aja.

Inimesega tegeleb töötukassas juhtumikorraldaja, kes aitab leida sobilikku töö ja korraldab vajalikke teenuseid - transporti, individuaalse abistaja teenust jne. Tervise- ja tööministri Urmas Kruuse sõnul oleks töötukassasse vaja 400 juhtumikorraldajat, kes tegelevad iga inimesega personaalselt.

Töötukassa tööandjate konsultant otsib sobivaid töökohti, nõustab puudega isiku tööandjat, korraldab vajalikke teenuseid.

Sobiva töö leidnud isik saab toetust edasi, kui tema brutopalk ei ületa 640 eurot. Suurema palga korral väheneb saadav toetus. Toetust ei maksta alates brutopalgast 1005 eurot kuus. Siin toodud summad on indeksipõhised, see tähendab, et neid vaadatakse ja suurendatakse vastavalt mediaanpalga tõusule.

TÖÖVÕIMEREFORM VAJAB LAIALDASEMAID MUUDATISI

Margus Tsahkna hinnangul ei ole ilma rehabilitatsioon-, hoolekande- ja abivahenditesüsteemi reformita võimalik läbi viia töövõimereformi. Reformi maksumus on umbes 360 miljonit eurot, kuid see ei hakka toimima ilma neid valdkondi arvesse võtmata.

Tervise- ja tööminister Urmas Kruuse kommenteeris antud fakti: "Kui me seda eelnõud vastu ei võta ja sellega edasi ei lähe, siis jääb see euroraha kasutamata. Me ei peaks reformiga kiirustama, vaid arutlema korralikult läbi erinevaid ettepanekuid. Meil on ai-

nulaadne võimalus veel viimast korda saada Euroopa Liidust nii suur ports raha, millega tuleb üles ehitada jätkusuutlik süsteem aastaks 2020."

Töövõimereformi ettevalmistamisel on lisaks Eesti Puuetega Inimeste Kojale nõu peetud ka teistelt organisatsioonidega, eelnõude ettevalmistamisel on suheldud 28 puuetega inimeste organisatsiooniga.

Tervise- ja tööministri Urmas Kruuse sõnul rahastatakse vastavalt toetusi vajavate isikute arvule juhtumipõhiselt kohalikke omavalitsusi. "Eestis on kohalike omavalitsusi, kus ei ole näiteks puuetega lapsi. See ei tähenda, et need omavalitsused oleks halvad, kuid antul juhul pole neil vaja ka lisarahastust tegelemaks puuetega lastega. Kõik rahad eraldatakse juhtumipõhiselt, arvestades omavalitsuse elanike vajadusi ja eripära."

ILMA AKTIIVSUSNÕUETETA POLE VÕIMALIK REFORMI KÄIVITADA

Seni on makstud inimestele töövõimetuspensionini, mis pole alati inimeste vajaduste jaoks piisav. Aktiivsuse nõude täitmiseks peab inimene kohtuma oma juhtumikorraldajaga töötukassast. Kontakti võtmine võib toimuda ka telefonitsi või interneti teel. Aktiivsuses sisaldub ka inimese osalemine koolitustel ja töökohta leida aitavate teenuste kasutamine, vabatahtlik ja tasuta töö.

Üks probleem tööhõive osas seisneb ka seni tähelepanuta jäänud omasteholdajatega. Töövõimereform peaks andma võimaluse toisesse tegevusse kaasata ka hooldajaid. Töökoha leidnud puudega inimesele pakutakse 1000 tunni ulatuses tugisiku teenust. Hooldajatele pakutakse osalise ajaga asendajate võimalust, et nad saaksid tööl käia.

"Väga paljud inimesed pole olnud tööturul ära mitte aasta või kaks, vaid see on muutunud teatud elunormiks. Ma ei ole kindel, et soov olla passiivne pensionär, omades sellist sissetulekut, mis ei kata ära kõiki vajadusi, on jätkusuutlik lahendus," arvas Urmas Kruuse.

VAIMUPUUDEGA INIMESTEL ON OLEMAS TÖÖSOOV

OÜ InCase viis läbi uuringu vaimupuudega noorte osalemisest tööturul. Uuringus leiti, et enam kui pool vaimupuudega noortest käivad tööl. Töötamise esmaseks eesmärgiks ei ole mitte raha teenimine, vaid tahtmine tunda ennast kasulikuna, soov kodust välja saada ja inimestega suhelda. Ettevõtjad leidsid, et noored on pühendunud, lojaalsed ja kõrge töömotivatsiooniga.

Küsitleti ka ettevõtjaid, kes pole vaimupuudega inimesi tööle võtnud. Nendes ettevõtetes on palju eelarvamusi. On firmasid, kuhu pole vaimupuudega inimesed tööd küsima sattunud. Päris paljud ettevõtjad arvavad, et vaimupuudega inimesed ei sobi nende firmasse tööle.

Vaimse puudega inimeste töötamist takistavad ka töoandjate vähene teadlikkus, vaimupuude olemuse mittemõistmine, võimete alahindamine, vajadus tegeleda inimesega personaalselt, nõrk töötukassa tugi ja ühiskondlikud eelarvamused. Vaimupuudega noorte tööhõivet aitaks parandada töoandjate teadlikkuse kasvatamine, isiklike kontaktide loomine, sallivuse tõus ühiskonnas.

MURE TÖÖKOHTADE PÄRAST

Tööhõivereformi puhul jääb ikkagi õhku rikkuma küsimus, kuidas tekivad töökohad, mis sobivad erivajadustega isikutele. Riigikogu sotsiaalkomisjoni esimehe Heljo Pikhofi sõnul on töötada soovivaid erivajadustega inimesi 40 000, kuid majanduslanguse ajal olid töötuteks 100 000 tervet tööealist inimest.

Väga paljud töötajad teenivad meil miinimumpalka. Kas väga suure arvu töötajate juurde paiskamine ei loo olukorda, kus ettevõtjad leiavad, et pole vajadust maksta miinimumpalka, kui saab tööle võtta lühendatud tööajaga erivajadustega inimesi, kes tegelikkuses teevad ära täismahulise töö?

Inimesed seisid oma õiguste eest puude tüübist ja raskusest hoolimata.

Tervise- ja tööministrer Urmas Kruuse selgitas kohalviibijatele reformi eripärasid.

KOKKUVÕTE

17. juunil kogunesid Toompea lossi ette puuetega inimesed. Toimus meeleavaldus, kus nõuti selgitust töövõimereformile.

TÖÖVÕIMEREFORM TEEB HUVIGRUPID MURELIKUKS

TEKST: Imbi Ernits-Kaljuste, Sotsiaalministeerium

Sotsiaalministeeriumi hinnangul loob töövõimereform vähenenud töövõimega inimeste tööturule aitamise tervikliku süsteemi. Ministeerium ei pea õigeks reformi edasilükkamist. Töövõimereformi käivitamist soovib Eestile ka Euroopa Komisjon.

Kuigi reform on kavandatud jätkusuutlikuna, nõuab see käivitamisel täiendavaid kulusid võrreldes tänase töövõimetuspensionite skeemiga. Reformi elluviimiseks on aastateks 2015–2020 kavandatud 180 miljonit eurot Euroopa Liidu vahendeid Reformikavast loobumine tähendaks, et Euroopa toetus jääks tulemata. Reformi on koos huvigruppide kaasamisega ette valmistatud kaks aastat. Seaduse jõustumiseni ja selle rakendamise ettevalmistamiseks kulub kavakohaselt poolteist aastat, seejärel algab ligi viis aastat kestv üleminekuperiood. Senine kaasamine ja üleminekuperiood on ministeeriumi hinnangul reformi läbiviimiseks piisav.

Töövõimereform koosneb kolmest seadusest. Lisaks töövõimetoetuse seadusele kuulub paketti sotsiaalhoolekandeseadus ja tööturuteenuste korralduse seadus. Tervise- ja tööminister Urmas Kruuse sõnul on tegemist viimase kümnendi suurima sotsiaalreformiga. Avalik debatt reformi ja vähenenud töövõimega inimeste rollist ühiskonnas on igati tervitatav.

Puudega inimeste esindusorganisatsioonid on tõstatanud reformiga seoses kolm murekohta. Esiteks puuduvad reformikavas meetmed hariduseta ja töökogemuseta inimeste toetuseks ning tööandjate motiveerimiseks töökohtade loomisel. Teiseks ei tohi töövõimetoetus sõltuda töötasust või tuleb puude tõttu lisakulude katmine garanteerida muul moel. Kolmandaks ei suuda kohalikud omavalitsused erivajadustega inimestele pakkuda töötamiseks vajalikke sotsiaalteenuseid.

Ministeeriumi hinnangul on tõstatatud probleemide olemas lahendused. Reform avardeb vähenenud töövõimega inimeste võimalusi. Töötukassa hakkab

pakkuma koolitust või ümberõpet nii varasema kui ka puuduva töökogemusega inimestele. Noorte, sh puudega noorte töötuse vähendamiseks on mõeldud esimese töökohta meede. Täiendavalt on kavas pakkuda kaitstud või toetatud töö teenust.

Tööturuteenuste käivitamine aktiveerib ka tööandjaid. Töökohti ei ole võimalik luua paberi peal, need tekivad töövõtjate ja tööandjate koosmõjus. See tähendab tihedat sisulist koostööd iga konkreetse juhtumiga. Tööandjatele pakutakse lisaks nõustamisele ka toetuspaketti alates sotsiaalmaksu tasumisest, palgatoetuse, ümberõppekulude katmise ja töökohta kohandamiseni.

Puudetoetuse maksmine jätkub senisel viisil. Tänaste töövõimetuspensionäride toetus osalise või puuduva töövõime tuvastamisel ei vähene, vaid jääb samale tasemele või tõuseb.

Eestis on 95 000 töövõimetuspensionäri, kellest praegu töötab kolmandik. 63% mittetöötavatest töövõimetuspensionäridest tahab tööle minna. Prognoosi kohaselt töötab 2020. aastal praegu mittetöötavatest osalise töövõimega inimestest 10–15%. ■

ALGAVAL EUROOPA LIIDU EELARVEPERIOODIL TOETAB MINISTEERIUM TÖÖTAMIST TOETAVATE KOHALIKU TASANDI SOTSIAALTEENUSTE ARENDUST JA PAKKUMIST 50 MILJONI EUROGA.

KODUHOOLDUSE ARENDUS – 7 MLN EURO (OMASTE HOOLDAJATE TOETUS)

INVATransport – 12 MLN EURO

EAKA VÕI PUUDEGA INIMESE PÄEVA HOID – 2,4 MLN EURO

ISIKLIK ABISTAJA VÕI TUGIISIK TÖÖL KÄIMISEKS – 9 MLN EURO

ELURUUMIDE KOHANDAMINE – 12 MLN EURO

HOOLEKANDETEENUSED – 14 MLN EURO (NT VIIPEKEELE TÕLK, NÕUSTAMINE, REHABILITATSIOON, ABIVAHENDID JMT)

Pille Aug joonistas iga vahtraka kohta pildi ja tutvustas neid läbi moe ja värvide.

VAHTRAKAD KORRALDASID KONVERENTSI

TEKST: Hely Kuus, Vahtra tugikeskuse tegevusjuhendaja
FOTO: erakogu

2014. aasta 15. aprillil toimus Rapla Vahtra tugikeskuses juba teist korda Vahtra Konverents. Idee konverentsi korraldamiseks saime Vaimupuu toimetajatelt Janek Murult ja Kerttu Rakkelt.

Paar aastat tagasi osales Janek Brüsselis üle-euroopalisel vaimupuudega inimestele mõeldud eneseesindajate konverentsil, mis jättis talle sügava mulje. Õhinal rääkis ta puuetega inimestest, kes julgelt ja huvitavalt esitasid oma ettekandeid. Janek jutustas konverentsist sedavõrd suure õhinaga, et meil tekkis sportlik huvi, saada teada, milliseid ettekandeid suudavad meie kliendid esitada.

Meie rõõmuks oli teemasid seinast-seina. Ettekannete ettevalmistamisel oli suur abi lapsevanematest.

Tänavu kutsusime konverentsile ka külalised Viljandimaa Singelist. Tegevusjuhendaja Linda Luhse eestvedamisel võtsid meie üritusest osa Anneli Lood, Ivar Merila ja Andres Saks. Kuna kindlat suunda ei olnud ette antud, siis sai meie konverents taas kaetud väga erinevate teemadega.

ETTEKANDEID OLI KOKKU NELITEIST.

• IVI RÜÜTALU TUTVUSTAS GETTER JAANI TEGEMISI JA SAAVUTUSI.

• ELE JANNO RÄÄKIS KOIT TOOME LOOMETEEST.

• TARNO KALLASVÄLI JUTUSTAS TÖÖTAMISEST PUIDUFIRMAS.

• PILLE AUG JOONISTAS IGA VAHTRAKA JAOKS KOSTÜÜMID JA TUTVUSTAS NEID LÄBI MOE NING VÄRVIDE.

• IVAR MERILA TUTVUSTAS ENESEESINDUSGRUPI TÖÖD. GRUPI JUHENDAJAKS ON LINDA LUHSE, KES OSKAB ALATI NÕU JA JÕUGA TOEKS OLLA.

• RENEE KUUM TEGI ÜLEVAATE RAAMATUST „VABANA SÜNDINUD“.

• KAHRO ADER JUTUSTAS OMA ELULOO.

• AHTI LAOVÄLI TUTVUSTAS UURIMUST „LINNUD MINU ÕUES“.

• INGRID BUHT RÄÄKIS LAHTI MÜÜJA ELUKUTSE NING VAATLES OSTJAID LÄBI MÜÜJA PILGU.

• MARJU NUKIS JUTUSTAS RAPLA HOOLDEKESKUSE TÖÖPRAKTIKA KOGEMUSTEST.

• MARI VELI SELETAS TANTSUTRENNI ISEÄRASUSI, ÕPETAS SAMME NING KEHAHOIDU TANTSIMISEL.

• ANNELI LOOD TUTVUSTAS ELUOLU VILJANDIS.

• ANDRES SAKS JAGAS VILJANDIMAA SINGELI RINGIDE INFOT.

• TÕNIS SOOMRE TEGI ÜLEVAATE TAARA OLUKORRAST RAPLA LINNAS.

Taaskord pidime tõdema, et meie inimesed on erilised ja väga andekad. Ettekanded olid arutlevad, õpetlikud ja näitasid maailma läbi erinevate tahkude. Suur tänu kõigile konverentsist osavõtnutele ning eriline tänu Janek Murule, kes meile nii põneva idee andis. Soojust ja päikest teile kõigile, kallid lugejad.

Üritust plaanitakse järgmisel aastal kindlasti korrata.

Seminar
„TOLERANTS LÄBI MUUSIKATEATRI“
08.08.2014 KELL 11:00

Eesti Puuetega Inimeste Koja suures saalis

Ootame Sind seminarile, kui hoolid inimestest nende eripäradest hoolimata. Kui tahad muuta sind ümbritsevat maailma paremaks, aidates inimestel leida üles nende hinges peidus olev headus.

OSALEVAD KÜLALISED PHILADELPHIAST, USAst:

Oma kogemusi jagab suure hingega naine, 30-aastase kogemusega muusikaterapeut
ANDREA GREEN.

Osaleb mitmete EMMYdega auhinnatud dokfilmide produtsent, režissöör, operaator,
seminaril esitletava filmi „Teisel pool aeda“ autor
HENRY NEVISON.

SEMINARI KAVA

- 10:30 Saabumine, osalejate registreerimine
- 10:55 Muusikateatri „Generatsioon“ etteaste
- 11:00 Avasõnad ja külaliste tutvustamine – Frantšeska Vakkum,
MTÜ Noorteühendus Generatsioon
- 11:10 Osalejaid tervitab Eesti Puuetega Inimeste Koja peaspetsialist Kirke-Anneli
Kuld
- 11:20 Dokfilmi „Teisel poole aeda“ („On The Other Side Of The Fence“) esitlemine –
kommentaar filmi autorilt Henry Nevisonilt.
- 12:20 KOHVIPAUS
- 13:00 Muusikateatri „Generatsioon“ etteaste
- 13:05 Andrea Greeni ettekanne „Erivajadustega laste integreerimine kogukonda
ning hoolivuse ja mõistmise arendamine kogukonnas.“
Osalejate küsimused ettekandjale.
- 14:00 Ajurünnak teemal „Kuidas muuta Eesti inimeste ja ühiskonna suhtumist
erivajadustega inimestesse; kuidas integreerida erivajadusega inimesi
kogukonda.“
- 14:30 LÕUNA
- 15:15 Ajurünnaku analüüs ja kokkuvõte. Ideede kaardistamine.
Koostöövõimaluste leidmine.
- 16:50 Muusikateatri „Generatsioon“ etteaste
- 17:00 Seminari lõpp.

Palun anna enda tulekust teada aadressil nygeneratsioon@gmail.com hiljemalt
6. augustiks 2014.

Seminari korraldavad MTÜ Noorteühendus Generatsioon ja Eesti Puuetega Inimeste Koda.

Talendijahi võtja Ivo Tiits Sõmera Kodust.

MEENUTUSI TALENDIJAH LOOVUSKONKURSILT

TEKST: Kersti Ojasu, Vääna-Viti Kodu juht
FOTOD: Kalev Lilleorg

3 0. mail 2014 toimus Vääna-Viti Kodus suur üleeestiline kontsert – Talendijaht 2014 finaali. Tee selle superürituseni oli pikk ja toimekas.

Vääna-Viti Kodus on olnud laul ja tants pidevalt au sees. Meil on laulukoor, rahvatantsu- ja lauluring. Samuti on meil vahvaid kunstnikke ning mitmel teisel alal andekaid kliente. Meie klientidega igapäevaselt suheldes sain ma teada, et paljud neist on õppinud erinevaid tegevusi ja ka hobisid on kodu elanikel elu jooksul mitmeid olnud. Puudu olid aga oskuste ja annete näitamise võimalused. Nii tekkiski meil mõte nende eriliste inimeste nähtavale toomisest, et ka teised saaksid osa nende andekusest. Samuti väärivad nad tunnustamist just selle eest, kes nad on.

Erakordse sündmuse korraldamist alustasime varakult. Peagi said hoo sisse ka lauluproovid. Oh, seda harjutamist! Lihviti nii lugusid kui liikumist. Kogu küla laulis ja tantsis.

Avauritus toimus 10. märtsil, mil võtsid omavahel mõõtu üksnes meie enda kodu kliendid. Kui kodu parimad olid välja valitud, hakati valmistuma veerandfinaalideks. Veerandfinaali korraldamisel oli suureks abiks Karula Kodu, kes võttis enda kanda Lõuna-Eesti kodude turniiri. Osavõtjaid oli väga palju. Kahjuks pidid mõned esinejad siiski välja langema ja sõelale jäid parimad. Oma talentidega osalesid konkursil lausa 16 AS Hoolekandeteenused kodu.

Kogu vahepealne aeg kulges lugusid õppides, sõnu pähe tuupides, tantsuoskust lihvides ja pilte joonistades. Poolfinaal toimus Vääna-Viti Kodus. Alustasime ühise lõunaga, et hea tujuga jätkata talendijahi järgmise vooruga. Puhkepausi ajal oli igalt poolt kuulda lauluharjutusi ja klaveriheliseid. Kes väsis, see puhkas ja alustas uuesti, sest finaali pääsesid ainult neli võistlejat.

Žürii töö oli väga keeruline. Lõpuks jõuti siiski ühise ja kõiki rahuldava otsuseni. Finaali pääsenud olid valitud. Mida aga teha nendega, kes finaali ei pääsenud, kuid kelle etteasted olid vägagi toredad? Meie töökas meeskond otsustas, et nende etteastetega sisustame finaali vaheajad ning nii saavad kuulajad-vaatajad ühel kontserdil näha kõiki andekaid etteasteid koos. Mõeldud, tehtud!

Finaaliks valmistusime põhjalikult. Vaja oli mõelda auhindade, etteastete, kohviku avamise ja paljude muude pisiasjade peale. Päev pidi minema viperusteta.

Meile tuli külla ka näitleja Liis Haab, kes osales žürii töös, rääkis endast ja seriaalist „Pilvede all“ ning jagas kõigile soovijatele autogramme. Meie inimestele jättis kohtumine näitlejaga kustumatu mulje.

Talendijahil osales iga finalist kahe etteastega. Etteasted olid väga vahvad ja osad ka õpetlikud. Kuulsime kandlemängu, vaatasime tsirkust ja ega näitemängki puudunud.

FINAALIS ESINESID:

IVO TIITS SÕMERA KODUST - ENDATEHTUD
SÕNADE JA VIISIGA LOOD KANDLEL "JAANIPIDU"
JA "KODUSED MAJAD";

TRIKITAJAD KOLUVERE KODUST – TSIRKUS JA ETENDUS KESK
KONNAHOIUST;

AULE VÄSTRIK JA VJATŠESLAV ABRAMOV
VÄGEVA KODUST - LUULETUS KOOS LINNULAULU
MATKIMISEGA JA RIVITANTS;

VÄINO VIIRELAID TAPA LOODE KODUST - POPURRII KLAVERIL
KLASSIKALISTEST ETÜÜDIDEST JA POPMUUSI KA KLAVERIL.

Kultuuri oli sellel päeval meie külas ikka parasjagu. Kui finalistide esinemine sai läbi, tuli lõunavaheaeg.

Seejärel algas nende võistlejate esinemiste aeg, kes poolfinaalist edasi polnud pääsenud ning oli ka kaks üllatusesinemist. Ühe üllatuse esitas meie laulukoor koos juhendajaga Elle Kanguriga. Teise üllatuse korraldajaks oli Ülle Viisimaa, kes kutsus vanad Kernu hooldekodu töötajad ühisele laulule. Need olid soojad ja sõbralikud etteasted.

Žüriil tuli nüüd maha istutada ja parimatest parimad valida, mis ei olnud kuigi kerge ettevõtmine, sest etteasted olid finalistidel vahvad ja andekad. Kuid otsus tuli siiski teha ning nii valis žürii võitjaks Ivo Tiitsu, publik aga valis oma lemmikuks Koluvere Trikitajad.

Konkursi fotovaliku leiata Vaimupuu Facebooki lehelt: <https://www.facebook.com/Vaimupuu>

Liis Haab jagas kõigile autogramme.

Žürii pidi valima parimatest parimad.

Trikitajad Koluvere Kodust – tsirkus ja etendus.

Kolm notsut.

Vahtrakad loomaaias

VAHTRAKATE MEENUTUSI LOOMAAIAST

Enne suvepuhkusele minekut korraldas Vaimupuu väikese ürituse, et tänada oma kliente ning toetajaid. Üheskoos käidi Tallinnas loomaaias. Sedasorti tänuüritusi korraldab Vaimupuu igal aastal. Jagame lugejatega Vahtra tugikeskuse klientide muljeid üritusest.

TEKST: Hely Kuus ja Age Ilumaa, Vahtra tugikeskuse tegevusjuhendajad
FOTOD: Katrin Jõgisaar

KAHRO ADER: Raplast läksime 18. juunil rongiga Tallinna Balti jaama. Balti jaamast sõitsime number 7 trolliga Karikakra peatusesse ja sealt liikusime loomaaeda. Mina, väike Mari, Age, Didy ja Brit-Ly käisime enne laste loomaaias. Peale seda läksime suurele ringile. Siis ma nägin veelinde, jääkarusid, musta karu ja elevanti. Pärast läksime Rebasemäele, kus toimus piknik. Meile esines Erich Krieger. Väga ilusad laulud olid. Seejärel me hakkasime koju tulema. Aitäh Madi-sele, kes mul trollis sabast kinni sai.

ELE JANNO: Läksime rongiga Tallinna. Sõitsime trolliga loomaaeda. Oli mõnus hingata värsket õhku. Sai-me sõpradega kokku. Mulle meeldisid väikesed ahvid, kes jooksid okstel ja mööda nõõri ringi. Mulle meeldisid ka suured kilpkonnad. Mustad sarvedega kitsed sõid heina. Karvasel seal oli muld ninal. Nägin ilusat kollast madu. Krabil olid suured silmad. Väikesed ti-bud olid armsad ja pehmed peos. Jalutasime Rebase-mäele, kus oli piknik. Piknikul pakuti õunakooki. Sain Erich Kriegeriga juttu rääkida ja tema kitarri enda käes hoida. Erich Krieger laulis minu lemmiklaulu „Saaremaa”. Tegime grupipildi. Mina seisin Erich Kriegeri kõrval. Oli mõnus päev.

MARJU NUKIS: Käisime Tallinna loomaaias, kus nägi-me palju huvitavaid loomi. Mulle meeldisid leemurid ja teised ahvi moodi loomad. Elevent oli suurte kõr-vadega ja tal oli palju jõudu. Maod olid majas sees - isegi need olid ilusad. Ma ei kartnud. Maod olid vee sees. Ilusad olid ka paabulinnud ja papagoid. Sõprade-ga koos on alati tore rongiga sõita. Mulle meeldis ka Erich Krieger, kes laulis ja mängis meile piknikuplat-sil. Sõime ja jõime. Kõik oli tore. Ilm oli ka ilus. Sinna võiks veel kunagi minna. Ilusat suve kõigile!

RENEE KUUM: Sõitsime oranži rongiga Tallinna. Siis sõitsime trolliga loomaaeda ja läksime loomi vaatama. Minuga koos olid Igor emaga, Kadri, Marju, Tiit, Ma-dis, Hely, Age, Brit-Ly, Didy ja Mari. Puurides olid tiigrid ja jääkaru oma pojaga. Ühes puuris oli elevant. Veel olid basseinis jõehobud. Ühes puuris olid nina-sarvikud. Lõpuks läksime piknikut pidama ja siis sõit-sime koju. Oli lahe päev!

Vaimupuudega kliendid näitasid piknikule kaasa võetud kookidega kui osavad kokad nad on

AS Hoolekandeteenused esindajad.

Tallinna loomaaias elab palju sõralisi.

Paide Sotsiaaltöökeskuse inimesed piknikul.

Tiigrit võis näha üsna lähedalt.

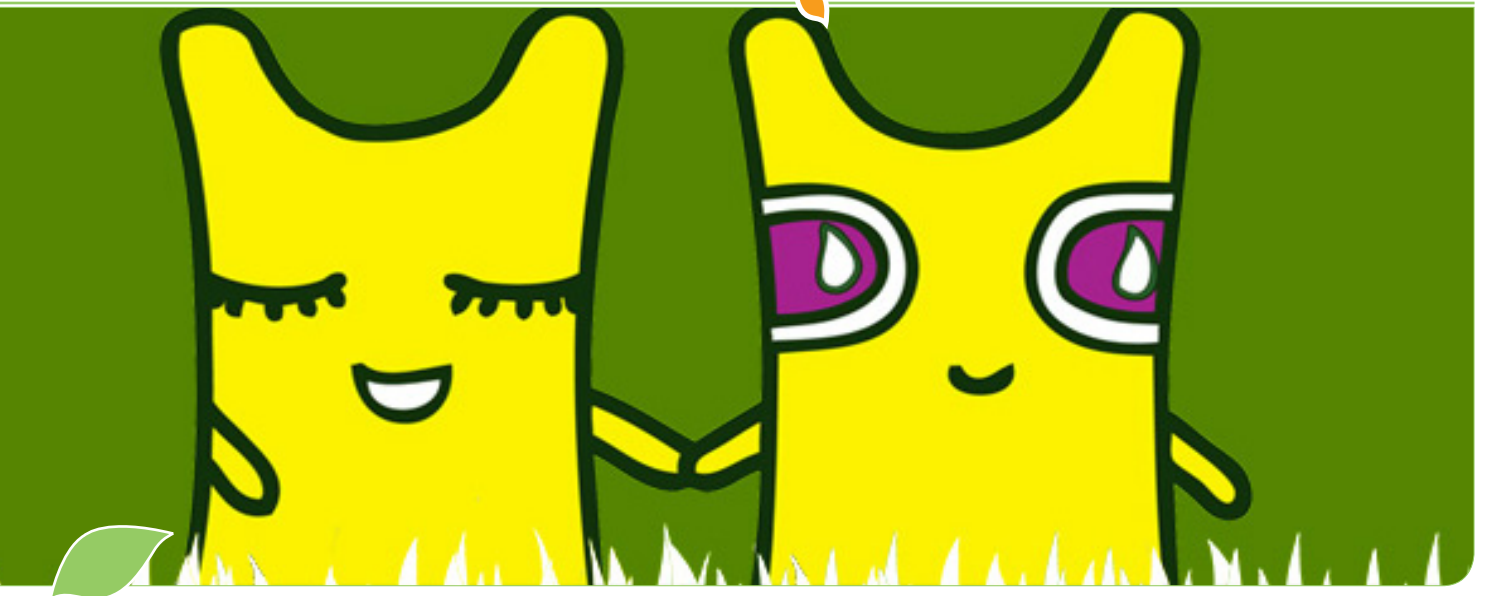

Erich Krieger laulis rahva röömuks.

KOKKUVÕTE

Ajakirja Vaimupuu toimetuse kutsus sõbrad ja toetajad loomaaeda. Vahtra tugikeskuse klientidele meeldis loomaaias ja piknikul käia. Piknikul esines Erich Krieger.

Festival “Puude taga on inimene” läheb Tallinna Merepäevadele

Mullu esmakordselt peetud perepidu “Puude taga on inimene” teeb tänavu koostööd Tallinna Merepäevadega. Armastatud muusikute kontserdid saavad viipekeeletõlke, ukсед avab Pimekohvik ning peo vabatahtlikud õpivad, kuidas aidata suursündmustel erivajadustega inimesi.

TEKST: MTÜ Puude Taga On Inimene

Aasta eest Tallinnas toimunud festivali “Puude taga on inimene” järel asutasid ettevõtlikud eestimaalased samanimelise mittetulundusühingu, mille missioon on ühiskondliku suhtluslohe vähendamine puudeta ja puudega inimeste vahel. Ühtlasi näitame teistele Eesti kultuurikorraldajatele, kuidas teha oma sündmus puudega inimestele ligipääsetavaks.

Sel aastal lõi MTÜ Puude Taga On Inimene käed Tallinna Merepäevadega. “See on esimene kord, mil seesugune populaarne rahvapidu küsib puudega inimestelt endilt, kuidas oma ettevõtmist uuendada nii, et sellest saaksid osa ka erivajadustega inimesed,” selgitas MTÜ Puude Taga On Inimene juhatuse esimees Andri Maimets. “Loodetavasti on see eeskuju nakkav ja paneb üha enam kultuurikorraldajaid oma ettevõtmist põhjalikumalt läbi mõtlema,” lisas ta.

Üks eelmisel aastal enim üllatanud algatusi oli kontsertide tõlkimine viipekeelde – ühtäkki said laulude sõnad, rütm ja meeleolu ka vaegkuuljatele mõisteta- vaks. Tänavustel Tallinna Merepäevadel saavad viipekeeletõlke kaks suursündmust: pidu avav HU? koos

Eesti noorte sümfooniaorkestriga ja lõpupidu Vaiko Epliku ja Eliidiga. Viipekeeletõlke saab ka Tallinna Merepäevadel kavas olev öölaulupidu, mis toimub Lennusadamas laupäeval, 19. juulil kella 20–22.30.

Merepäevadel avab ukсед ainulaadne Pimekohvik, kus saab kogeda elu pimedana. Päriselus nägijaid abistavad siin nägemispuudega giid-teenindajad, kelle jaoks on see elu loomulik keskkond. Kordumatu pooltunni jooksul saab jooke ja suupisteid ning kuuleb giid-teenindajalt lähemalt, kuidas nägemispuudega toime tulla. Elamusrikka Pimekohviku eelregistreerimine on juba alanud!

Muidugi vajab nii suur ettevõtmine nagu Tallinna Merepäevad hulgaliselt vabatahtlikke, kes suudaks iseseisvalt abistada neid, kes ise hästi ei liigu, näe ega kuule. “See eeldab vajalikku väljaõpet ning seda me teemegi. Õpitut saab rakendada teistelgi sündmustel vabatahtlikuna kaasa lüües või ise pidu korraldades,” kirjeldas Maimets. Tule sinagi vabatahtlikuks!

Tallinna Merepäevad toimuvad Tallinna kolmes sadamas 18.–20. juulini.

MTÜ Puude Taga On Inimene tänab oma häid partnereid Eesti Töötukassat ja Tallinna Kultuuriväärtuste Ametit.

VAIMNE TERVIS – VÄÄRTUS MEIE KÕIGI JAOKS

Infokogumik laste vaimse tervise häiretest

VALMIS LASTE VAIM- SET TERVIST KÄSITLEV E-INFOKOGUMIK

Nüüdsest on kõigil huvilistel võimalus SA TÕ Kliinikumi Lastefondi kodulehel tutvuda infokogumikuga laste vaimse tervise häiretest, mis valmis Lastefondi, SA TÕ Kliinikumi ning Swedbanki annetuskeskonna toel projekti „Hoolime koos laste vaimsest tervisest!“ raames.

TEKST: SA Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefond

Kogumiku eesmärgiks on anda lastega igapäevaselt tegelevatele mittemeditsiinilise haridusega spetsialistidele, eeskätt õpetajatele, teadmisi laste vaimse tervise häirete kohta. Need teadmised võivad õpetajale abiks olla lapse käitumise ja hingeelu mõistmisel ning tuua seeläbi kasu lapsele, kes õpetajaga igapäevaselt kokku puutub.

Kogumiku üks autoreid, lastepsühhiaater Anu Susi selgitab, et vaimse tervise häirete tõttu vajavad lapsed sageli koolikeskkonna kohandamist, tugispetsialistide abi ning haridus- ja meditsiinitöötajate omavahelist koostööd. „Teadmised, mille üheks allikaks võiks see kogumik olla, toetavad koostööd ja aitavad õpetajatel tähele panna märke, mis lapse võimalikule psüühikahäirele viitavad ja kaasa aidata abivõimalusteni jõudmisel,“ räägib ta.

Kogumiku koostamise üks eestvedaja, Lastefondi arendus- ja projektijuht Aneth Tuurmaa lisab, et kogumiku avaldamisega soovitakse kaasa aidata sellele, et lastega tegelevad spetsialistid oskaksid oma hooluste vaimsete häiretega adekvaatselt toime tulla.

„On oluline, et ei leviks väärarvamust justkui piisaks laste aitamiseks nende haiglasse saatmisest, kus ta "korda" tehakse. Meditsiiniline sekkumine on küll vajalik, et viia läbi uuringuid, haigust diagnoosida ja ravida, kuid oluline ka see, mis pärast lapsest edasi saab. Diagnoosi ja meditsiinilise sekkumise kõrval vajatakse täna ka juhiseid ja suuniseid, kuidas seda last hiljem väljaspool haiglaseinu aidata ja toetada, mille osas kogumik püüabki abiks olla. Teine selle kirjutise olulisus seisneb varajases märkamises. Et last ei toodaks haiglasse alles siis, kui tema seis on kriitiline, vaid osataks märgata vaimse tervise probleeme juba nende algfaasis,“ toonitab Tuurmaa.

Lastefondi kodulehelt tasuta allalaetav e-kogumik „Vaimne tervis – väärtus meie kõigi jaoks“ koondab põhjalikke ülevaateid teemadest, mida käsitleti lastega tegelevatele spetsialistidele suunatud intensiivkoolituste projekti „Hoolime koos laste vaimsest tervisest“ raames. 2013. aasta septembrist kuni 2014. aasta maini toimunud koolituspäevadel jagasid SA TÕ Kliinikumi psühhiaatrikliiniku lasteosakonna tippspetsialistid teadmisi laste psüühika- ja käitumishäiretest. Muu hulgas leiavad kogumikus käsitlemist sellised teemad nagu vaimne alareng ja õpiraskused, stressiga seotud häired ning söömishäired.

Kogumiku kaasautoriteks on SA TÕ Kliinikumi psühhiaater Inna Lindre, lastepsühhiaatrid Aime Meos, Madis Parksepp, Jüri Liivamägi ja Anu Susi, psühhiaatrikliiniku õde Eveli Mesikäpp, psühholoogid Ingrid Vachtel, Katrin Pruulmann, Margit Koolmeister ja Ivika Pöldsepp, logopeed-eripedagoog Hele Täär, logopeed Katre Kandimaa, sotsiaaltöötaja Kairi Nool ning TÕ psühholoogia instituudi nõustamispsühholoogia lektor Kaia Kastepõld-Tõrs.

TÕ Kliinikumi Lastefond on üks vanimaid ja suuremaid üle-eestilisi heategevusorganisatsioone, mis on alates 2000. aastast annetajate abiga toetanud erinevatele haiglatele seadmete soetamist ning sadu eriravi või -hooldust vajavaid lapsi ja nende peresid kokku rohkem kui pooleteise miljoni euroga.

E-kogumikku saate mugavalt lehitseda siin: http://issuu.com/anethtuurmaa/docs/vaimne_tervis-v____rtus_meie_jaoks_

Kogumikku saate alla laadida siin:

http://opikeskkond.lastefond.ee/public/galleries/Vaimne_tervis-vaartus_meie_jaoks_kogumik.pdf

KUIDAS TELEFONI TEEL SUHELDA?

Üldiselt kogevad paljud, et telefon, ka mobiiltelefon, heliseb alati kõige ebasobivamal ajal ning telefoni kaudu lubatu ununeb kiiresti

TEKST: Toivo Niiberg, psühholoog

FOTOD: Janek Muru

Telefoni vastu võttes ja rääkides kujundad sa esmamulje endast. Eriti tähtis on see siis, kui räägid võõra inimesega. Seega vajab telefoni räägitu ning sealt kuuldu erilist tähelepanu. Ole valmis ootamatusteks ja ebameeldivusteks, sest just telefoni kaudu on kõige kergem öelda mõtlematuid sõnu. Teist nägemata on hea sõimata, teise tuju ära rikkuda. Mobiili ja telefoniga suhtlemisel ei näe me inimest ennast. Telefoni teel on hea valetada, anda katteta lubadusi ja tõotusi.

ISIKLIKUD KÕNED

- Helistamiseks on oma aeg ja koht. Üldiselt ei ole kena helistada öhtul peale kella kaheksat ja hommikul vara, seda eriti puhkepäevadel.
- Enne toru haaramist või nupule vajutamist mõtle, mida tahad küsida. Mida tahad teada? Mis on oluline ja mis mitte?
- Sinu kehakeel määrab paljus sinu hääletooni. Kui losutada laua taga või voodis, siis on sinu kõnegi loid ja unine.
- Naerata, sest naeratust tunnetab ka helistaja.
- Räägi aeglaselt ja selgelt. Kui räägid nii aeglaselt, et endalgi veidi imelik, siis tegelikult räägid arusaadavalt.
- Keskendu telefonikõnele ning püüa olla hea kuulaja.
- Ole eriti hoolikas ole isiku- ja kohanimedega.
- Kui oled lubanud helistada kindlal kellaajal, tee seda täpselt.
- Kui kõne katkeb, helistab uuesti see inimene, kes helistas esimesena.
- Solvamise korral on viisakas vestluskaaslast esmalt hoiatada ja kui solvangud jätkuvad, võid kõne katkestada.
- Segaduse ja ebakindluse korral lõpeta kõne ning leia aeg tagasi helistamiseks.
- Hõivatuse korral on viisakas ise tagasi helistada, mitte lasta tagasi helistada.
- Helistajana on viisakas küsida, kas vastuvõtjal on aega rääkida. Ka kõige lähedasema telt inimestelt võiks seda küsida, sest neilgi võib pooleli olla mõni kiire asjatoimetus.
- Kui kõne vastuvõtjana sul tõesti aega rääkida ei ole, palu vabandust ja luba tagasi helistada.
- Kontrolli ja veendu, et sind õigesti mõisteti. Välismaale helistades kontrolli ajavahet.

AMETLIKUD KÕNED

- Esmalt ütle töökoht, nimi ja siis tervitus.
- Kuula tähelepanelikult.

- Märkmik ja pliiats on esmased abivahendid.
- Esita selgitavad küsimused ja täpsustavad kordused.
- Kasuta võimalikult lühikesi lauseid ning hoidu võõrastest terminitest ja liiga pikkadest sõnaühenditest.
- Hoidu ebaolulisest.
- Ära jäta helistajale muljet, et sinul on probleeme.
- Ärritunud ja vihase helistaja puhul on parim säilitada rahulik meel ning olla hea kuulaja. Ära katkesta kõnelejat. Kasuta juttu ajades palju helistaja nime – see rahustab vihast inimest ja ta tajub, et tema probleemist saadakse aru. Palu kindlasti võimalust saata vastus probleemi lahendamiseks kirja või e-posti teel.
- Kui on valeühendus, säilita lahke hääletoon ja ole abivalmis.
- Kõne vastuvõtjana ole alati lahke, sõbralik ja abivalmis ka tööpäeva lõpus.

- Abivalmidust võid väljendada küsimusega: „Kuidas saan teid/sind aidata?“
- Kunagi ei tohiks jätta helistajat pikaks ajaks ootele.
- Automaatvastajale tuleks jätta korrektne teade: esitlege ennast, öelge helistamise aeg ja põhjus ning andke teada, millal ja mis numbril võib teile helistada.
- Kõne võid lõpetada, kui keegi ropendab või ütleb inetusi.
- Kõne mujale suunamine vajab alati lisaselgitust.
- Lõpeta kõne viisakalt ning täna helistajat.
- Täida ja kontrolli telefoni teel lubatud.

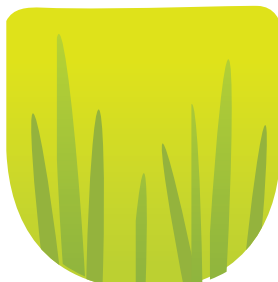
Kuna on suvi, siis võiks ka mobiiliga vähem suhelda ja leida rohkem aega oma lähedaste ning sõradega silmast-silma suhtlemiseks.

Mobiil jäägu ikka väga tähtsate sõnumite edastamiseks ja kohtumiste kokkuleppimiseks.

AS Hoolekandeteenused jalgpalliturniir

Juhend:

- Võistluste aeg ja koht:** võistlused toimuvad 14. augustil 2014, algusega kell 11 Türil, Staadioni tn jalgpallistaadionil.
- Osavõtjad:** kõik AS Hoolekandeteenused kodud ning teised psüühilise erivajadustega inimeste hooldusteenust osutavad asutused.
- Võistkonna suurus ja koosseis:** võistkonnal on väljakul korraga 6 mängijat (5 väljakumängijat + väravavaht), varumängijate arv pole piiratud.
- Võistlusvorm:** võistkonnal peavad olema ühevärvilised särgid (va väravavaht), korkidega jalgpallisaabaste kasutamine on keelatud.

- Läbiviimine:** mänguaeg on 2x7 minutit, täpsem mängude arv ja võistluste süsteem selgub peale ülesandmise lõppu.
- Autasustamine:** autasustatakse kolme paremat võistkonda, autasustamine toimub poole tunni jooksul peale viimase mängu lõppu.
- Toitlustamine:** kohapeal lõunasöök võistlejatele (AS-i kliendid võetakse koduselt lõunalt maha, külalisvõistlejatele on lõuna maksumus 3 eurot inimese kohta).
- Võistlustele registreerimine:** võistkondade info saata aadressile info@hoolekandeteenused.ee hiljemalt 1.08.2014, eraldi märkida sõjate arv.

Lisainfo Meelis Kattai tel 517 5173, meelis.kattai@hoolekandeteenused.ee

MEENUTAME LUGEJATE LEMMIKUT: KOOK PU- NASTE SÕSTARDEGA

TEKST: Taire Ehaver
FOTOD: Vaimupuu

Põhi:

200 G MARGARIINI

5 DL JAHU

1 DL SUHKRUT

0,5 TL KÜPSETUSPULBRIT

PUDISTA KOMPONENDID SÕRMEDE VAHEL
PURUSEKS TAIGNAKS JA SURU SEE KÜPSETUS-
PABERIGA KAETUD PLAADILE.

Pane peale:

500 G PUNASEID SÕSTRAID
(VÕIVAD OLLA KÜLMUTATUD)

Kate:

4 MUNA

2,5 DL SUHKRUT

2 X 500 G HAPUKOORT

VANILJESUHKRUT

Klopi munad suhkruga lahti, lisa hapukoor, maitsesta vaniljesuhkruga (kui armastad väga magusat kooki, lisa veel suhkrut) ja kalla segu üle marjadega kaetud koo-
gipõhja. Küpseta u 200-kraadises ahjus 25-30 min. Kook
maitseb hästi nii soojana kui ka jahtununa.

Head isu!

